

Varhaiskasvatuspalvelut Palveluverkkosuunnitelma

Varhaiskasvatustoiminta ja kansallinen ohjaus

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat opetus- ja kulttuuriministeriön alainen vastuualue

Keskeiset varhaiskasvatusta ohjaavat normit:

- Varhaiskasvatuslaki (2022)
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (2018)
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (2016)
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022)
- Perusopetuslaki (1998)
- Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014)
- Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteet (2021)

**VARHAISKASVATUS-
SUUNNITELMAN PERUSTEET
2022**

Varhaiskasvatuspalvelut Kokkolassa

Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Päiväkoteja: 25

Perhepäivähoitajia: 18 (2 yksityistä)

Ryhmäperhepäiväkoteja: 4

Palveluseteliyksiköitä: 3 päiväkotia ja
3 ryhmäperhepäiväkotiä

Varhaiskasvatussopimuksia 2 505

- ✓ Uusimmat varhaiskasvatusyksiköt Vingen päiväkotia (2020) ja Ykspihlajan koulu ja päiväkotia (2021)
- ✓ Tilaelementit Falanderinkadulla ja Libeckinkadulla
- ✓ Tilapäiset yksiköt: Kakaravaaran ryhmät, Elisabetintien ryhmät ja Oravankadun pk

Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetuksen lapsimäärä 538

- ✓ Esiopetus pääsääntöisesti koulujen yhteydessä
- ✓ Sokojalla esiopetus ostopalveluna
- ✓ Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samoissa tiloissa.
- ✓ Esiopetus velvoittavaa, mutta ei pakollista. Huoltajat päättävät lapsen osallistumisesta. Käytännössä kaikki 6-vuotiaat osallistuvat.
- ✓ Kaksivuotisessa esiopetuksen kokeilussa -
> Öja daghem, Pajulinnun päiväkotia, Peltokorven päiväkotia ja Koivurinteen päiväkotia mukana 2021-2024.

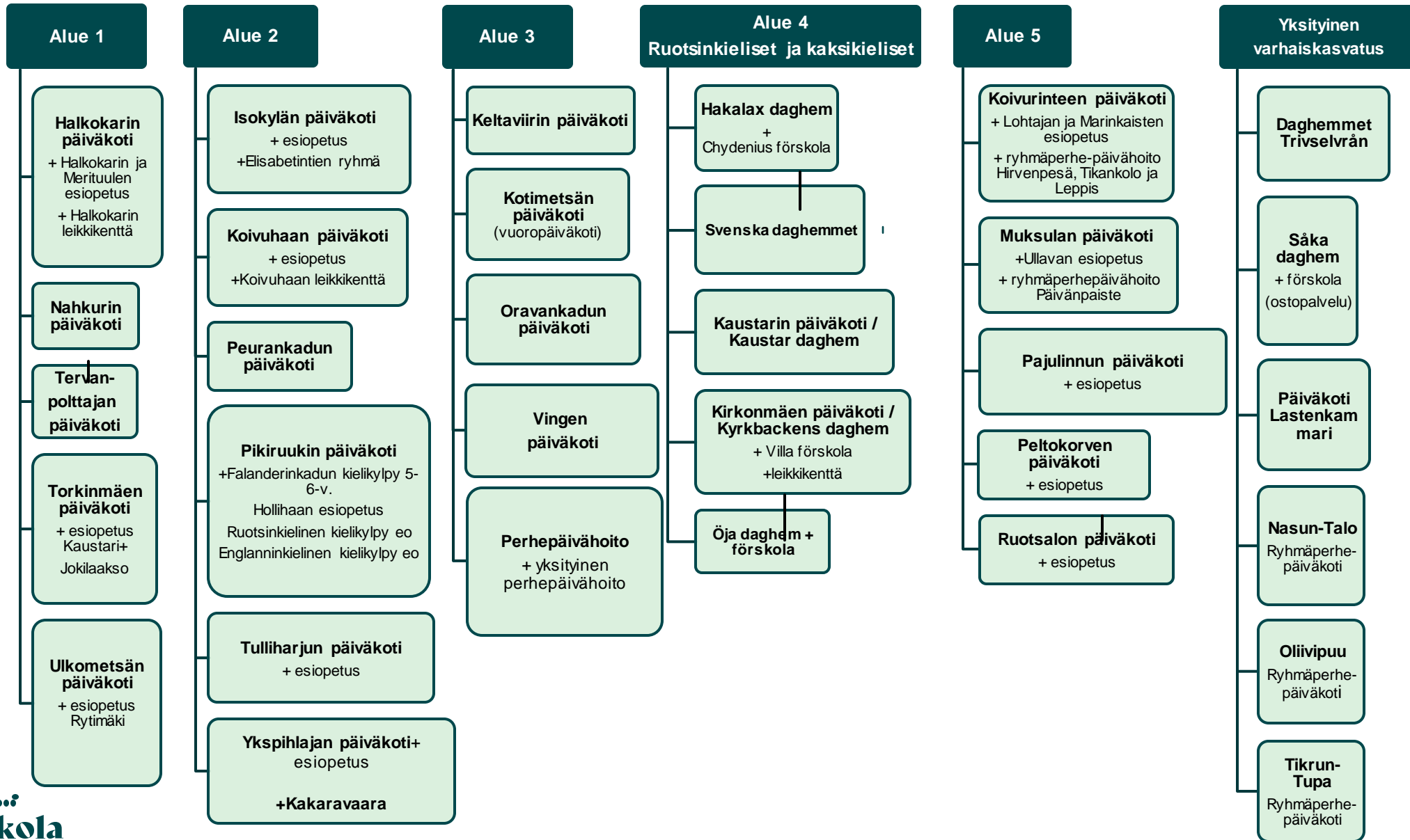
Varhaiskasvatuslaki 3 § Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Tässä laissa tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on:

- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti;
- 3) toteuttaa lapsen **leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa** ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) **varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;**
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja **järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa** tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

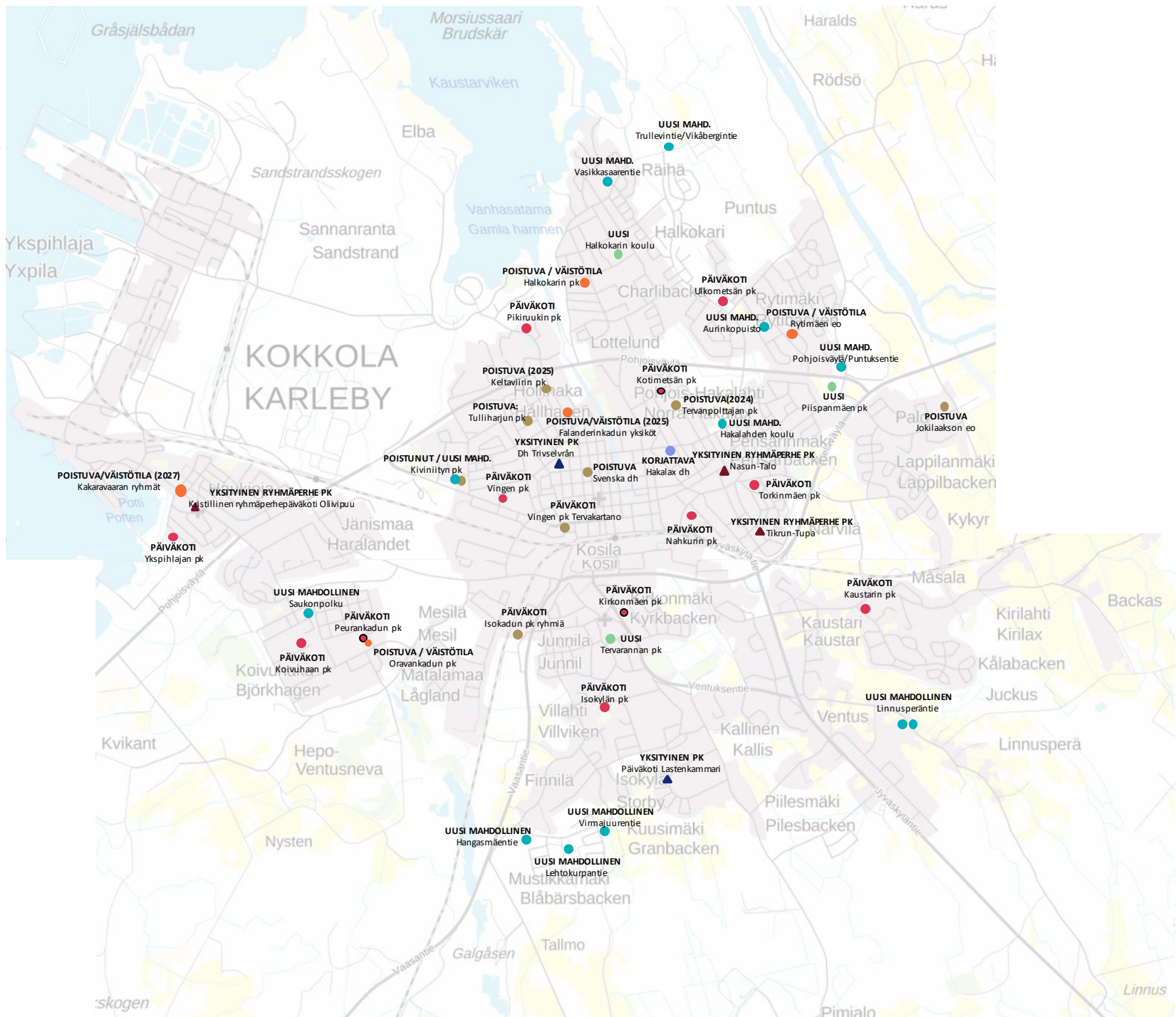
Suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut (keskustan alue)	Ruotsinkieliset tai kaksikieliset varhaiskasvatuspalvelut	Varhaiskasvatuspalvelut Lohtaja, Kälviä, Ullava	Yksityinen varhaiskasvatus
Halkokarin päiväkoti	Hakalax daghem	Koivurinteen päiväkoti (Lohtaja)	Daghemmet Trivselvrån
Nahkurin päiväkoti	Kaustarin päiväkoti/Kaustar daghem	Muksulan päiväkoti (Ullava)	Såka daghem
Tervanpolttajan päiväkoti	Kirkonmäen päiväkoti/Kyrkbackens daghem	Pajulinnun päiväkoti (Kälviä)	Päiväkoti Lastenkammari
Torkinmäen päiväkoti	Svenska daghemmet	Peltokorven päiväkoti (Kälviä)	Nasun-talo Ryhmäperhepäiväkoti
Ulkometsän päiväkoti	Öja daghem	Ruotsalon päiväkoti (Ruotsalo)	Tikrun-tupa Ryhmäperhepäiväkoti
Isokylän päiväkoti		Leppis Ryhmäperhepäiväkoti (Marinkainen)	Oliivipuu Ryhmäperhepäiväkoti
Koivuhaan päiväkoti		Hirvenpesä ja Tikankolo Ryhmäperhepäiväkoti (Marinkainen)	
Peurankadun päiväkoti		Päivänpaiste Ryhmäperhepäiväkoti (Ullava)	
Pikiruukin päiväkoti			
Tulliharjun päiväkoti			
Ykspihlajan päiväkoti			
Keltaviirin päiväkoti			
Kotimetsän päiväkoti (vuorohoito)			
Oravankadun päiväkoti			
Vingen päiväkoti			5

Kokkolan varhaiskasvatus, päiväkodit, perhepäivähoito sekä yksityinen varhaiskasvatus organisaatiokaavio

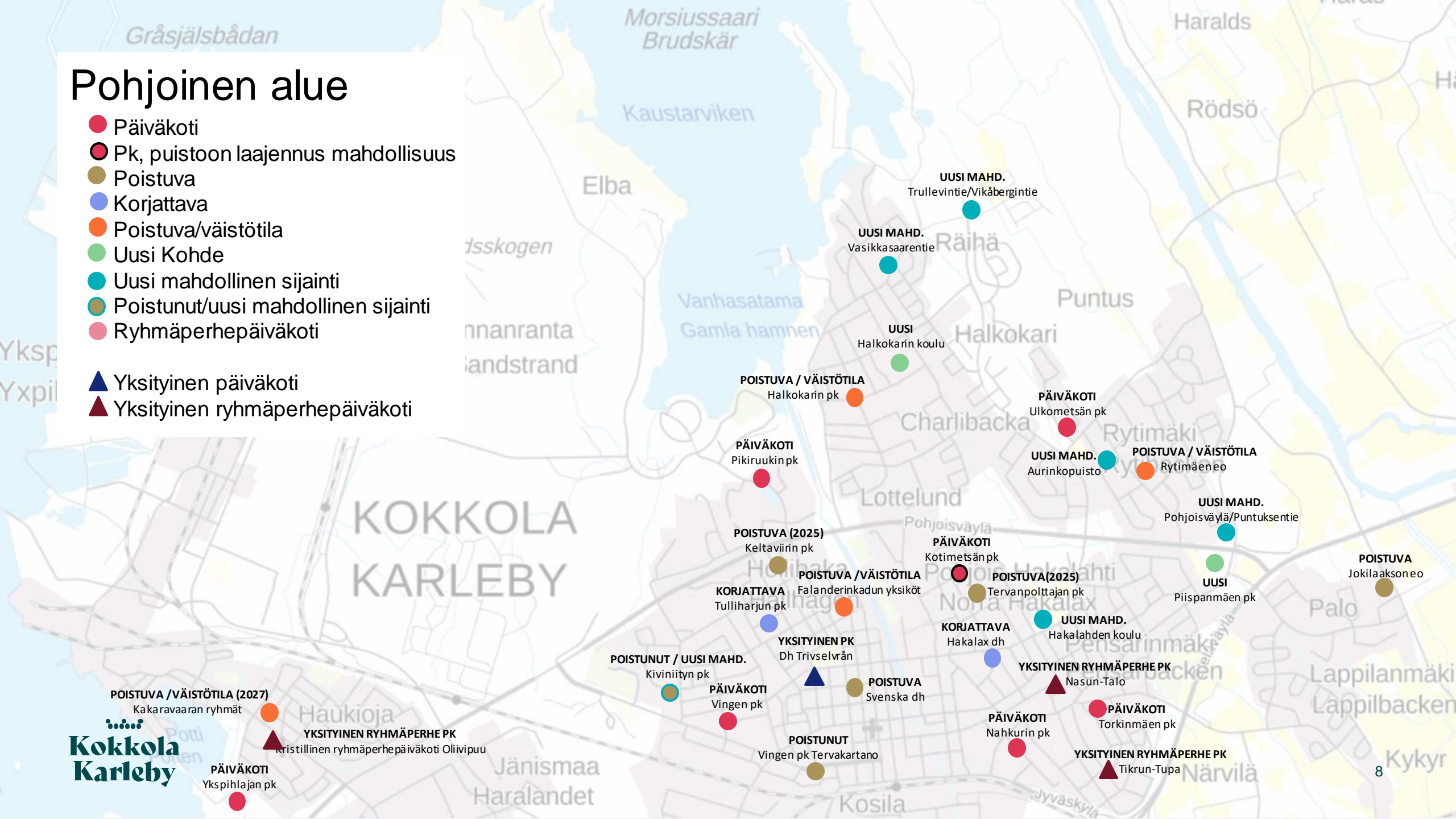
Keskustan alue

- Päiväkoti
  - Pk, puistoon laajennus mahdollisuus
  - Poistuva
  - Korjattava
  - Poistuva/väistötila
  - Uusi Kohde
  - Uusi mahdollinen sijainti
  - Poistunut/uusi mahdollinen sijainti
  - Ryhmäperhepäiväkoti
-
- ▲ Yksityinen päiväkoti
  - ▲ Yksityinen ryhmäperhepäiväkoti

Pohjoinen alue

- Päiväkoti
- Pk, puistoon laajennus mahdollisuus
- Poistuva
- Korjattava
- Poistuva/väistötila
- Uusi Kohde
- Uusi mahdollinen sijainti
- Poistunut/uusi mahdollinen sijainti
- Ryhmäperhepäiväkoti
- ▲ Yksityinen päiväkoti
- ▲ Yksityinen ryhmäperhepäiväkoti

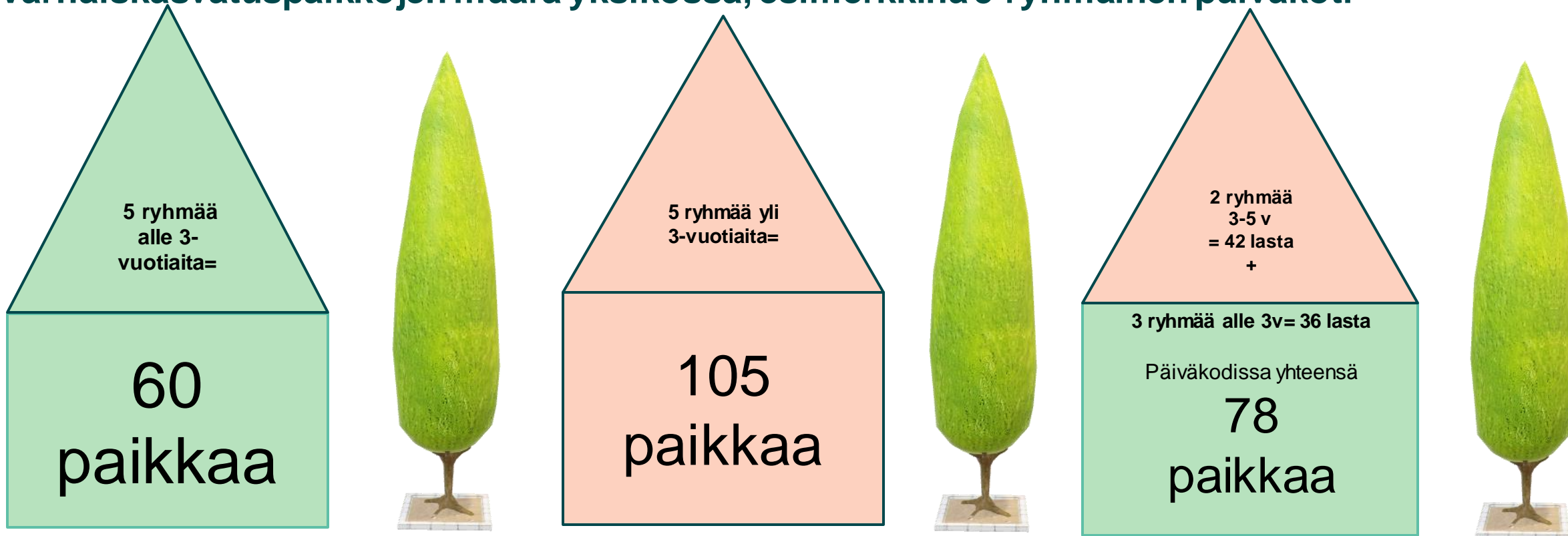

Eteläinen alue

- Päiväkoti
- Pk, puistoon laajennus mahdollisuus
- Poistuva
- Korjattava
- Poistuva/väistötila
- Uusi Kohde
- Uusi mahdollinen sijainti
- Poistunut/uusi mahdollinen sijainti
- Ryhmäperhepäiväkoti
- ▲ Yksityinen päiväkoti
- ▲ Yksityinen ryhmäperhepäiväkoti

Varhaiskasvatuspaikkojen määrä yksikössä, esimerkkinä 5-ryhmäinen päiväkot

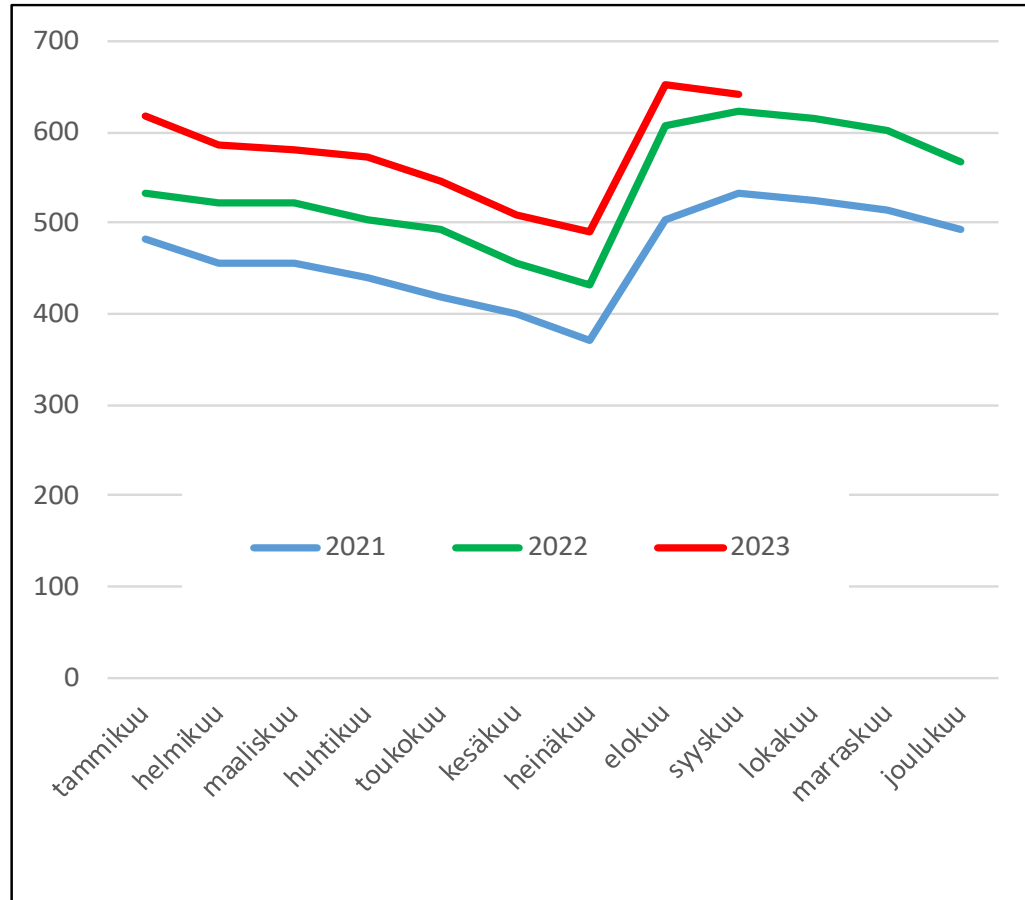
Varhaiskasvatuksen ryhmäkoot ja suhdeluvut

- Alle 3-vuotiaiden ryhmä: korkeintaan 12 lasta (4 lasta / 1 varhaiskasvattaja)
- Yli 3-vuotiaiden ryhmä: korkeintaan 21 lasta (7 lasta / 1 varhaiskasvattaja)
- Useimmiten päiväkodissa on sekä alle 3-vuotiaiden ryhmiä, että yli 3-vuotiaiden ryhmiä ja varhaiskasvatuspaikkojen määrä vaihtelee tästä ryhmien rakenteesta ja suhdeluista johtuen

Varhaiskasvatuksen ryhmärakenteissa huomioitavaa

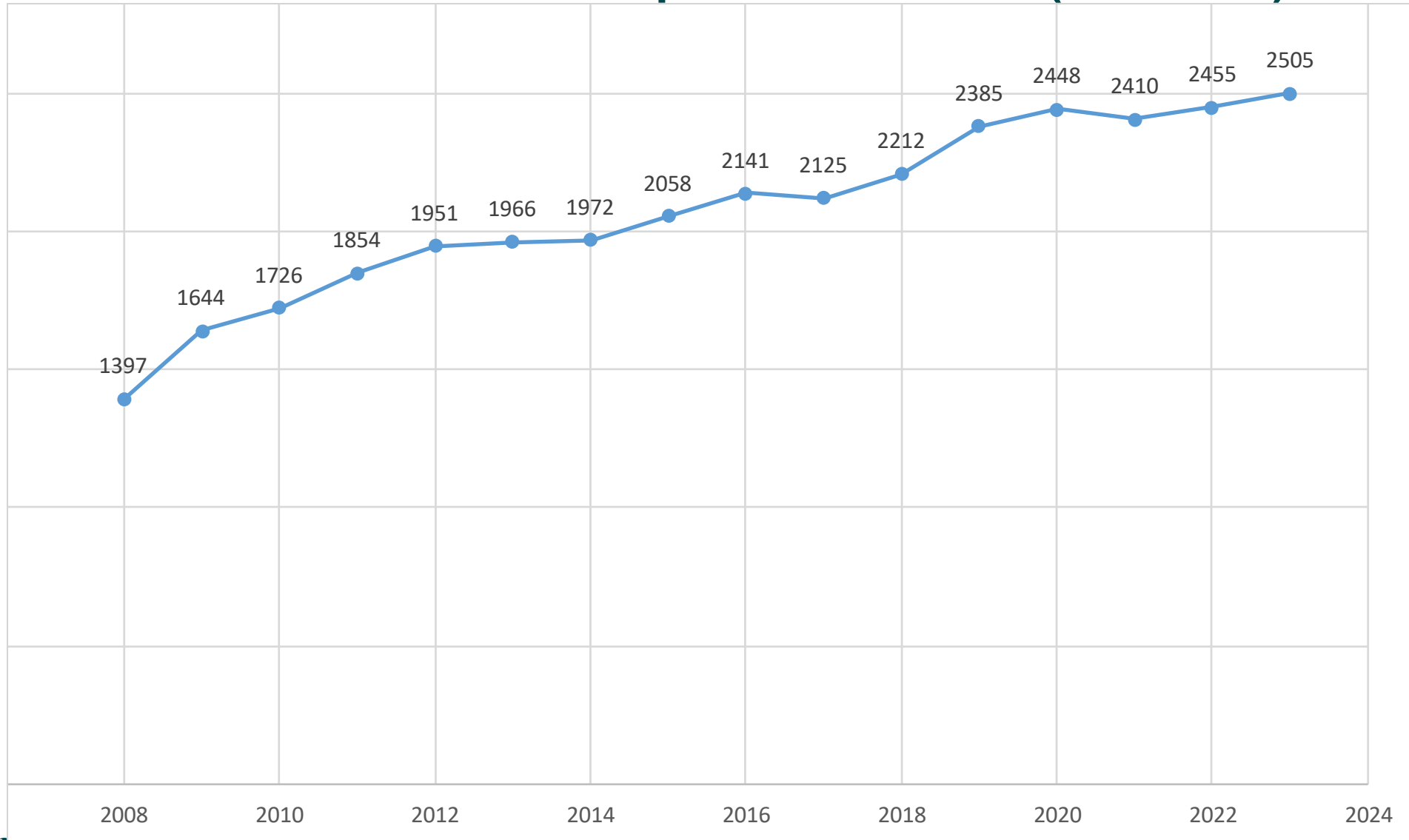
- Lasten, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame, määrä 9/2023: 136, joista osalla lisäksi joko erityisen tai tehostetun tuen tarve
- Alle 3-vuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuksessa kasvaa
- 5-vuotiaiden osallistumisasteen kasvu, valtakunnallinen suuntaus, esiopetuskokeilu
  - Esiopetukseen erillislaki (voimaan 1.8.2021) Kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun erillislaki, kunnat arvottu osallistumaan kokeiluun (kunta velvoitettu osallistumaan). Kokkola mukana kokeilussa. Päätöksiä jatkosta tehdään 2024-2025.
- Varhaiskasvatustilain muutos v. 2022 edellyttää järjestettäväksi rakenteellisia tukipalveluita lasten tuen tarpeiden niin vaatiessa
  - Tarve pienryhmille ja soveltuville tiloille, esim. Integroidut erityisryhmät

Alle 3-vuotiaiden määrän kehittyminen varhaiskasvatuksessa

	2021	2022	2023
tammikuu	482	534	617
helmikuu	456	521	585
maaliskuu	457	521	580
huhtikuu	440	505	572
toukokuu	420	493	545
kesäkuu	399	457	509
heinäkuu	371	432	491
elokuu	505	608	653
syyskuu	534	622	641
lokakuu	526	615	
marraskuu	515	601	
joulukuu	494	567	

Varhaiskasvatussopimusten määrät (toukokuu)

Varhaiskasvatuksen näkökulmia

- Henkilöstöhaasteet erityisesti pienissä yksiköissä;
  - Pienissä yksiköissä tarvitaan pääsääntöisesti sijainen
  - Sijaisjärjestelyt vievät paljon johtajan työaika, sijaisia vaikea saada
- Perhepäivähoidon kysynnän ja tarjonnan väheneminen
- Varhaiskasvatusyksiköiden kiinteistöt ovat vanhoja ja osittain huonokuntoisia sekä tulevat lähivuosina vaatimaan suuria peruskorjausinvestointeja
- Pienryhmätiloja tarvitaan lasten tuen tarpeiden määrän lisääntymisestä sekä varhaiskasvatuslain tuen järjestämistä koskevista muutoksista johtuen
- Yksityisen palvelun laajentaminen tekee talouden hallinnasta vaikeaa, jos kysyntä vähenee tai pysyy samana
- Mikäli palvelutarve vähenee niin pienimpien yksiköiden tilannetta tulee arvioida kriittisesti

Isännöinnin palveluyksikön näkökulmia

- Päiväkotikiinteistöjen ikärakenne ja tekniikka asettaa haasteita mm. energiatehokkuuden ja energiakulutuksien osalta. (lisätietoa liitteessä)
- Kohteet sijaitsevat laajalla alueella
- Etäisyydet hoidettavien kohteiden välillä pitkiä
- Aiheuttaa haasteita henkilöstön johtamisen ja resurssien hallinnan osalta
- Kohteet ovat kooltaan hyvin erikokoisia
- Voidaan todeta, että pienemmissä yksiköissä käyttö- ja ylläpitokustannukset/m² ovat korkeimmat kuin isommissa yksiköissä
- Osa päiväkotirakennuksista on rakennustekniseltä kunnoltaan elinkaarensa päässä
- Talotekniikka hyvin kirjavaa

Puhtaus- ja ruokapalveluiden näkökulmia

- 7 valmistuskeittiötä, jotka tuottavat ateriat myös päiväkoteihin
- 43 palvelukeittiötä, joista n. 25 päiväkotien tiloissa
- Henkilöstöhaasteet:
  - Pienissä kohteissa henkilöstön mitoitettu työaika ei riitä kokopäivätyöhön
  - Henkilöstöä siirretään päivän aikana kohteesta toiseen, syntyy lisäkustannuksena siirtymäaika ja kilometrikorvaukset.
- Toiminnalliset ja taloudelliset seikat:
  - Ruoan jakaminen ryhmäkohtaisiin eriin ja vaunujen täyttäminen vie aikaa ja lisää ruoan hävikkiä.
  - Siivous joudutaan rytmittämään ruokailun mukaan tai vaihtoehtoisesti hoitohenkilökunta tekee välisiivouksen.
- Valtakunnallisella tasolla KTI-kuntavertailussa 2022 Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuksen siivouskustannukset näyttäytyvät keskimääräistä korkeampana.
  - Uudet ja monitoimikohteiden päiväkodit kohteet asettuvat valtakunnallisesti ka. tasolle

Varhaiskasvatuksen palveluverkkomuutokset

Varhaiskasvatuksen palveluverkon aikaisemmat selvitykset

Palveluverkkojen tavoitetila 2020-luvulla (19.12.2016)

Kokkolan varhaiskasvatuspalvelut, palveluverkon erillisselvitys (17.1.2018)

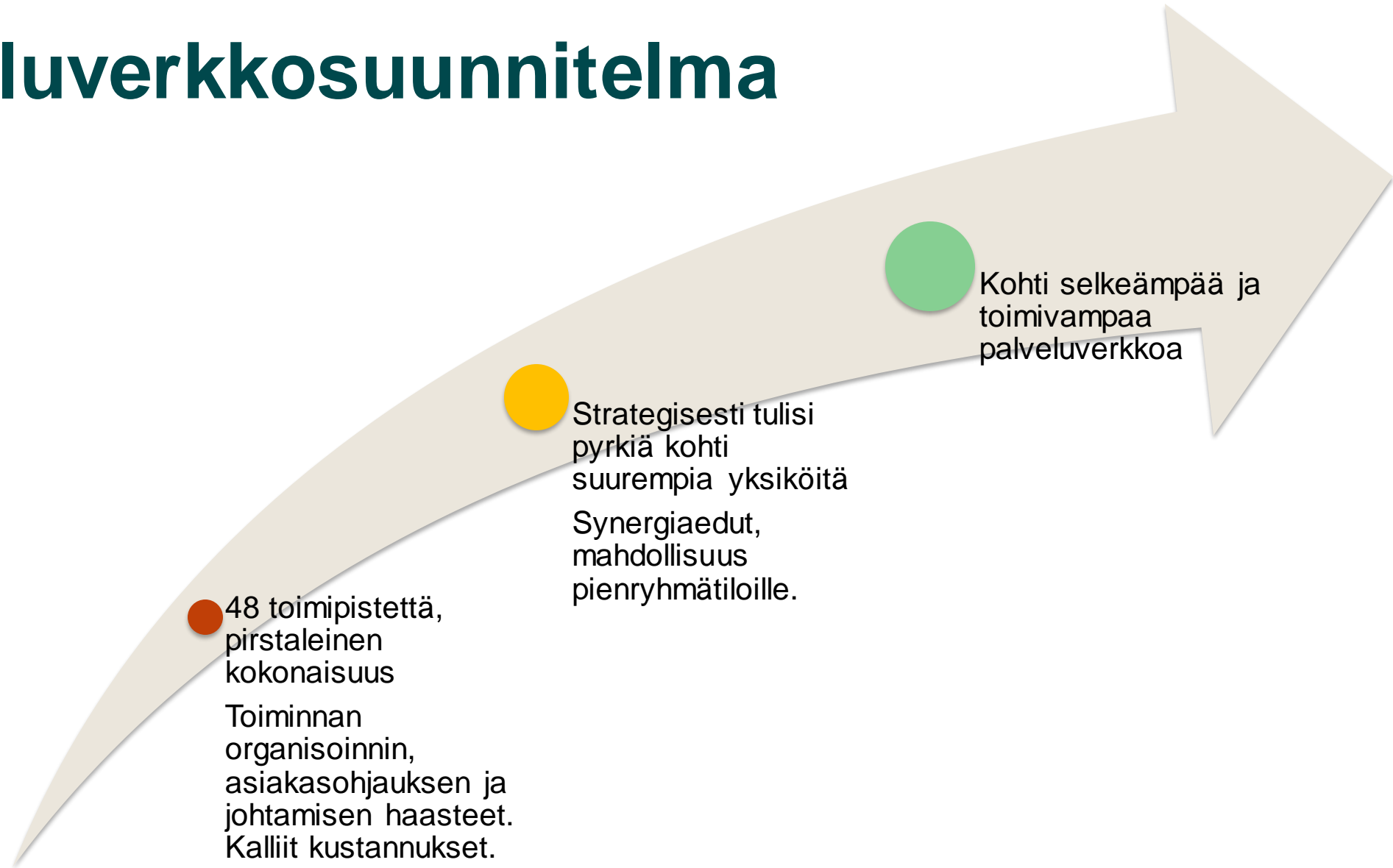
Vertikal: Kokkolan varhaiskasvatuksen arviointi (12.5.2020)

Varhaiskasvatuksen palveluverkkonäkymät 2020-2026 (12 / 2020)

Kirkonmäen tontin esiselvitys 8 / 2021

Muut pienemmät päivitykset vuosittain 2021-

Palveluverkkosuunnitelma

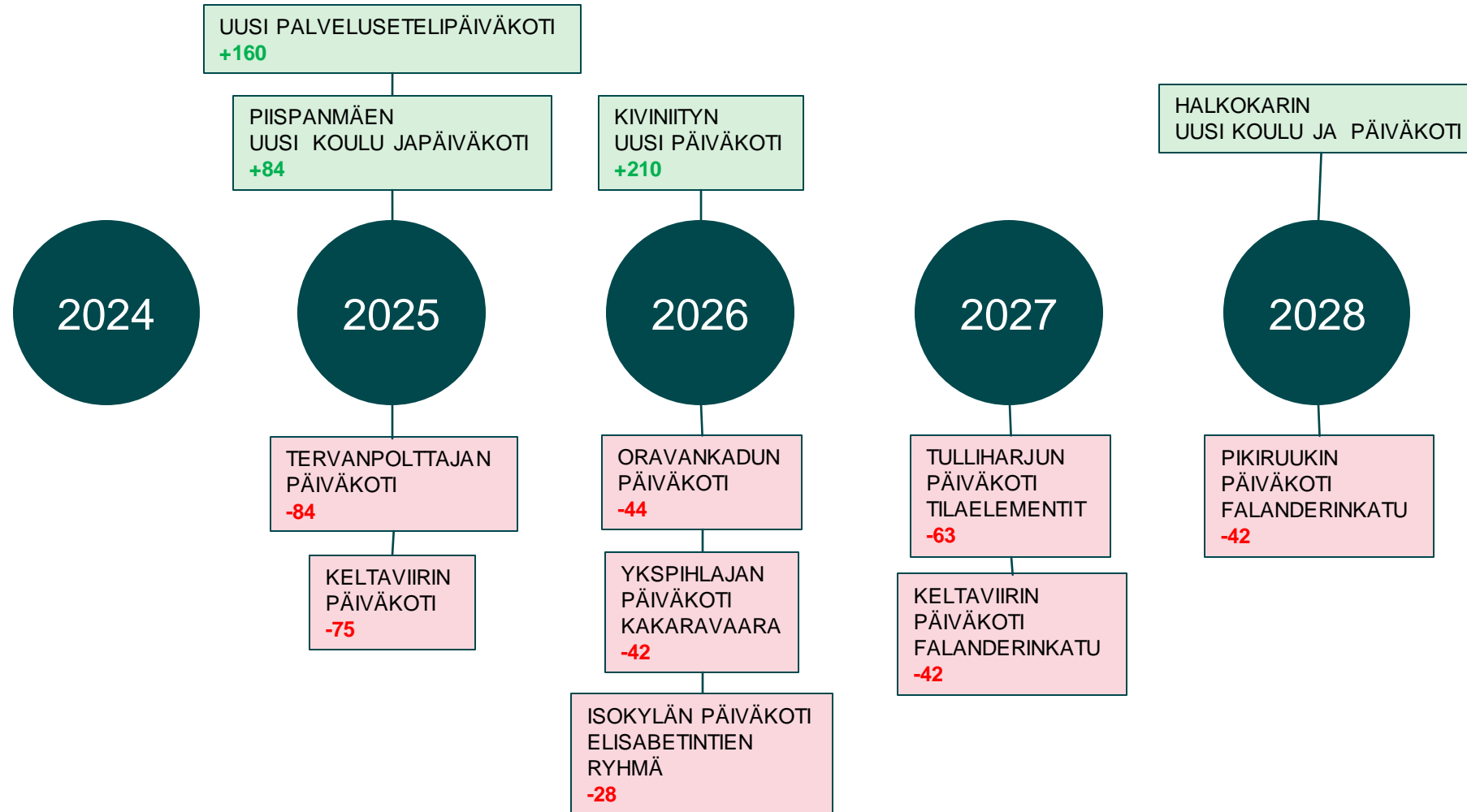
Palveluverkon kehittämisessä huomioitavaa

- Varhaiskasvatuslain mukaan, lapselle on varmistettava kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö
- Kiinteistöjen määrä, koko ja ikä vaikuttavat kiinteistö- ja palvelukustannuksiin merkittävästi (esim. kalliit vuokratilat, kts. seuraava taulukko)
- Isommissa yksiköissä synergiaedut, esimerkiksi johtamisen näkökulmasta henkilöstöjohtaminen helpottuu, kun henkilöstö työskentelee saman katon alla
- Tiloja korjattaessa tai rakentaessa uutta, tulee huomioida pedagoginen näkökulma sekä lasten edun mukaiset tarpeet rakentamisessa tai remontoimisessa, esim. tilojen muunneltavuus lasten ikä ja erilaiset tarpeet huomioiden

Koivuhaan päiväkotiki (vuokratila) (ent. pavunvarsi), Paarmapolku 3	141 348
Ykspihlajan pk / Meidän Yxpila osuuskunta (vuokratila), Väinämöisenkatu 1	60 108
Lasimestarintie 12 / Halkokarin pk (vuokratila)	24 160
Ryhmäpäiväkotiki Leppis/Lohtaja as.1 ja 2 - Rivilepola (vuokratila) (115 m2)	11 980
Hollihaan päiväkodin tilaelementti (vuokratila 389 m2)	91 920
Tulliharjun päiväkodin tilaelementti (vuokratila 543 m2)	132 000
As Oy Marinkaisten Hirvenmäki B 6 / Lohtaja, Singontie 3	4 016
As Oy Marinkaisten Hirvenmäki B 7 / Lohtaja, Singontie 3	53 969
As Oy Marinkaisten Hirvenmäki B 8 / Lohtaja, Singontie 3 (HIRVENPESÄ)	8 285
Elisabetintie 34 (varhaiskasvatuksen vuokratila)	55 795
Oravankatu 29 / Koivuristi (varhaiskasvatuksen vuokratila)	66 000
Ulos maksettavat vuokrat yhteensä:	649 581
Vuokratilojen kokonaiskustannukset (sisäiset vuokrat):	984 745

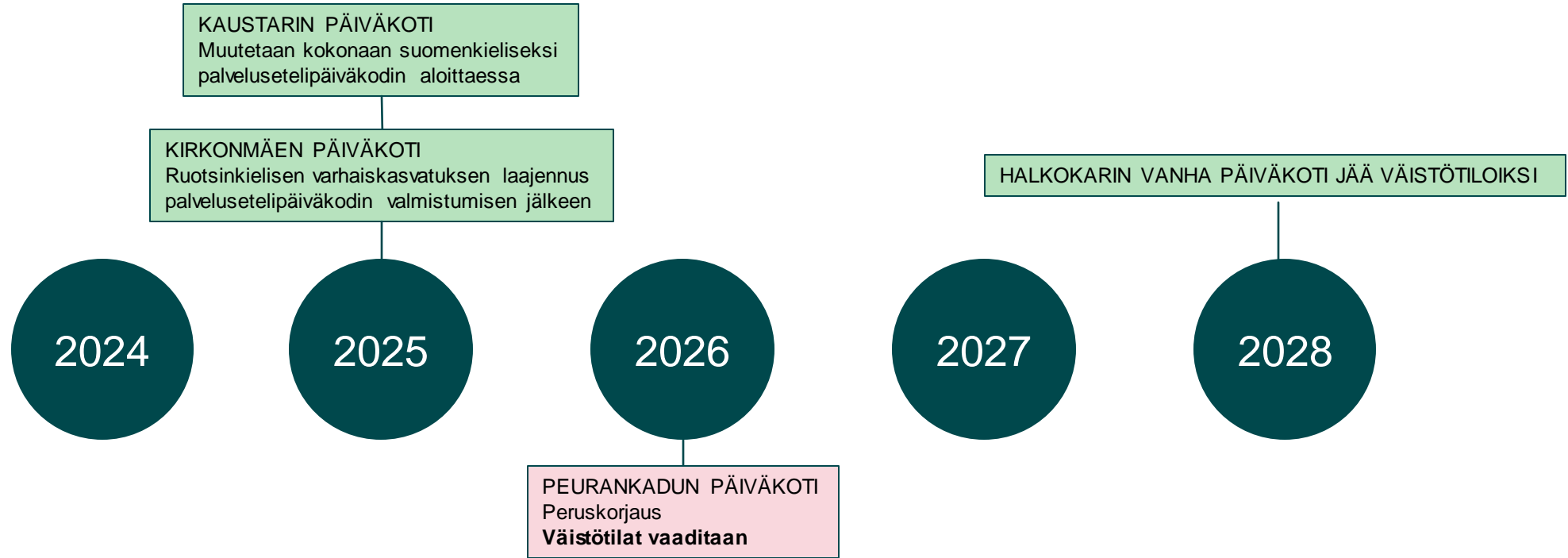
Tehdyt muutokset palveluverkossa	
Pajulinnun päiväkot	2019 Laajennus, kaksi uutta ryhmää 2022 Läheinen ryhmä liitetty päiväkodin ryhmäksi.
Kotimetsän päiväkot, vuoroahoito	2020 Tontin toinen rakennus remontoitu ja saatu tilaa kahdelle ryhmälle
Vingen päiväkot	2020 Uudet tilat vastaavat lakimuutoksen kautta kasvaneeseen lisätarpeeseen.
Isokylän päiväkodin Elisabetintien ryhmät	2021 Väliaikainen lisäys palvelutarpeesta johtuen. Ulkopuoliset vuokratilat.
Kakaravaaran ryhmät	2021 Väliaikainen lisäys palvelutarpeesta johtuen. Ulkopuoliset vuokratilat.
Kiviniityn päiväkot	2021 tiloista luovuttu sisäilmahaasteiden johdosta.
Hakalahti dh	2021 Pienet korjaukset, muutettu kokonaan ruotsinkieliseksi
Ykspihlajan päiväkot ja koulu	2021 uusi yksikkö
Marinkaisen ryhmikset	2022 lisätty yksi ryhmä palvelutarpeen kasvusta johtuen ->2023 tehdään uusi selvitys palvelutarpeen kehityksestä. Opetus- ja kasvatuslautakunnan päätöksellä uusi päiväkot Marinkaisiin, joka korvautti ryhmikset.
Oravankadun päiväkot	2022 Väliaikainen lisäys palvelutarpeesta johtuen. Ulkopuoliset vuokratilat.
Kirkonmäen päiväkot	2022 esiopetus Vingeltä Villan koululle
Tervakartanon alakerrassa olevat tilat	2020-2022 tilat olleet käytössä varhaiskasvatustarpeen lisääntymisen vuoksi. 2022 tilat poistuneet käytöstä sisäilmaongelmien vuoksi, ei korjata vakan käyttöön

Uudet ja poistuvat päiväkodit/vuokratilat - keskustan alue

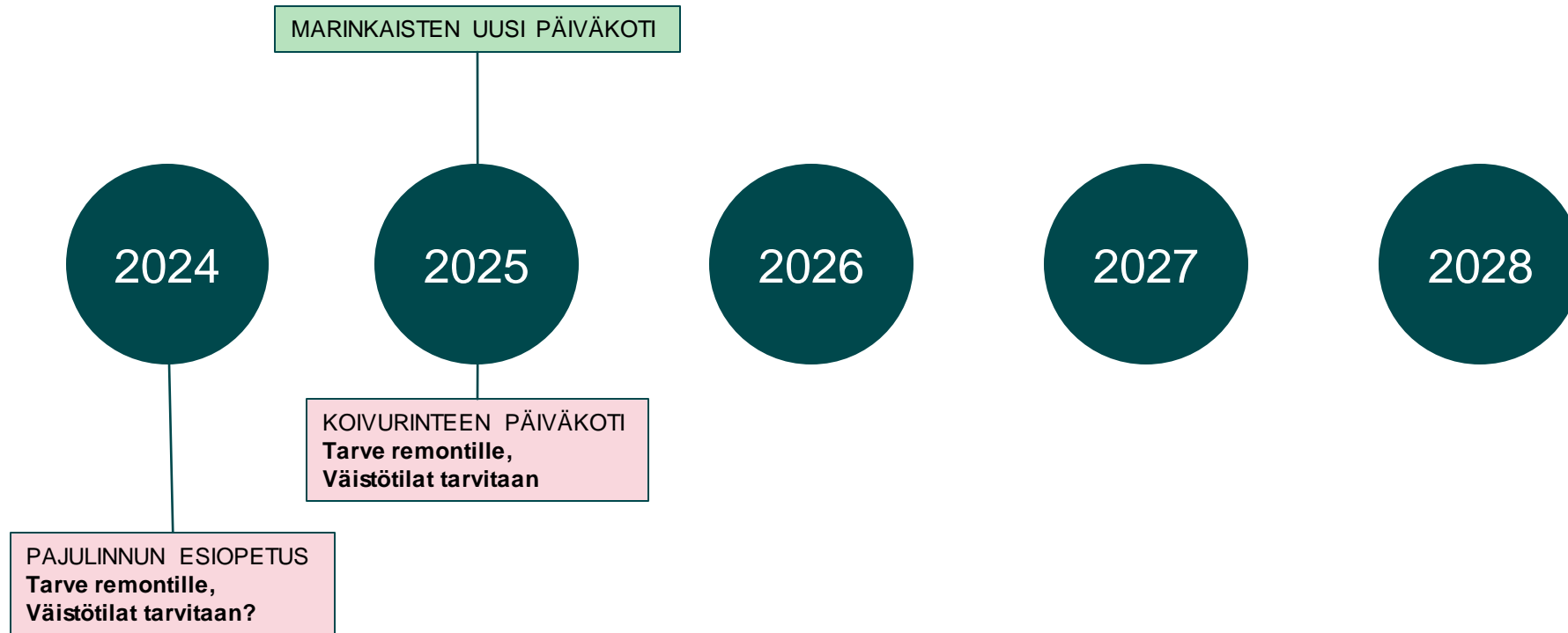

Tiedossa olevat muutokset ja peruskorjaukset - keskustan alue

Tiedossa olevat muutokset ja peruskorjaukset

- Öjan, Lohtajan, Kälviä ja Ullavan alueet

Peruskorjattavat/poistuvat yksiköt	Aikataulu	Taustatietoja
Svenska daghemmet	2022	Ei ole toteutunut. Tilat käytössä palvelutarpeen takia.
Pajulinnun esiopetus	2023-2024	Lattian vaihto. Koekorjaus toteutettu 2023, laajemmin 2024.
Tervanpolttajan päiväkot	2023-2024	Tiloista luovutaan 2025.
Keltaviirin päiväkot	2024	Tiloista luovutaan 2025.
Koivurinteen päiväkot	2024-2026	Peruskorjaustarve. Väistötilat tarvitaan
Jokilaakson esiopetus	2025	Siirtyy Piispanmäelle.
Rytimäen esiopetus	2025	Siirtyy Piispanmäelle. Vanha yksikkö jää mahdollisesti väistötiloiksi.
Falanderin- ja Libeckinkadun tilaelementit	2026	Vuokrasopimus päättyy.
Peurankadun päiväkot	2027	Peruskorjaustarve. Väistötilat tarvitaan.
Halkokarin päiväkot	2028	Vanha yksikkö jää mahdollisesti väistötiloiksi. Uusi yksikkö 2028.
Tulliharjun päiväkot	2031-2036	Väistötilat tarvitaan. Tutkimusselostuksessa arvioitu peruskorjaustarve noin 10-15 vuoden kuluessa.

Uudet varhaiskasvatusyksiköt

Yksikkö	Käyttöönotto
Piispanmäen koulu ja päiväkoti	2025
Tarharannan palveluseteliyksikkö	2025
Marinkaisten päiväkoti	2025
Kiviniityn vuoropäiväkoti	2026
Halkokarin koulu ja päiväkoti	2028

Tulevaisuuden tarpeita varten on selvitetty kaavoitettu tonttivaranto varhaiskasvatustoimintaa varten. Selvitetty on myös nykyisten päiväkotitonttien lisärakennusmahdollisuus tai tontin laajentamismahdollisuus. Jokaisesta päiväkotiyksiköstä on tehty erilliset kortit, jotka sisältävät mm. kaavan, tontin koon, rakennusoikeuden, käytetyn ja jäljellä olevan rakennusoikeuden, tontin omistusoikeuden, pihan, liikenteen ja muun oleellisen tiedon.

Palveluverkko ja hyvinvointityö

Palveluverkkosuunnitelmissa huomioidaan Lapsiystävällinen kunta –toiminnan tavoitteet ja tehdyt lapsivaikutusten arvioinnit

1. Saavutettavuus

- Palvelut sinne missä on tarvetta

2. Palveluiden kattavuus

- Monenlaisten perheiden ja lasten tarpeisiin
- Palveluiden tasa-arvoisuus

3. Tilojen muu käyttö kuntalaisten harrastusmahdollisuuksiin

- tilojen muunneltavuus

Yhteenveto

Päiväkotiverkoston yhtenäistäminen, yksikkökokojen kasvattaminen ja vanhoista huonokuntoisista rakennuksista luopuminen on järkevää käyttö- ja ylläpitokustannusten hallinnan osalta.

Eri toimialojen henkilöstömenojen sekä henkilöstön riittävyyden näkökulmasta yksikkökokojen kasvattaminen järkevää

Työhyvinvoinnin lisääntyminen eri toimialoilla – kohteesta toiseen siirtyminen vähenee, selkeämpi johtamisen kenttä

Tulevaisuuden haasteet; syntyvyys vs. lasten ikäluokan osallistumisaste, suurteollisuusalueen kehittyminen, väestönkehitys - kaupunkiin muutto

Toimiva ja selkeä varhaiskasvatuksen palveluverkko, jossa aikaa ja resursseja säästyy

KIITOS!